

Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Türk Borçlar Kanunu'nun Uygulamada Getirdiđi Yenilikler

Yönetici Özeti

İlk Bakışta

- Yeni Türk Ticaret Kanunu (“YTK”), 1535 maddeden oluşmaktadır. Buna göre;
 - ~700 madde eski maddelerin dilinin güncelleştirilmesiyle
 - ~500 madde yeni düzenlemelerin kabul edilmesiyle
 - ~335 madde eski maddelerin yeniden kaleme alınmasıyla kabul edilmiştir.
- YTK ile şeffaflığın sağlanması; riskin erken saptanması ve yönetimi; şirketlerin rekabet gücünün artırılması başlıca hedefler olarak öne çıkmaktadır.
- YTK, ticari işletme; ticaret şirketleri; kıymetli evrak; taşıma işleri; deniz ticareti; sigorta bölümleri ile son hükümlerden oluşmaktadır.

Ticari İşletme Alanında Yapılan Değişiklikler

- YTK'nın hazırlanmasında esas itibariyle *ticari işletme* temelinden hareket edilmiştir.
- YTK uyarınca ticari işletme, *esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı bedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletme* olarak tanımlanmıştır. Bu sınır Bakanlar Kurulu'nca belirlenecektir.

Ticari İşletme Alanında Yapılan Değişiklikler

- Ticari işletmenin aktif ve pasifiyle devri Türk Borçlar Kanunu'nun ("TBK") 202 ve 203. maddelerinde yeniden ele alınmış, ve bu halde işletmeyi devreden kişinin iki senelik müteselsil sorumluluğu, devralanın devir işlemini *ülke genelinde dağıtımı olan bir gazetede ilan etmediği* sürece işlemeye başlamayacağı hükme bağlanmıştır.
- YTK'nın bu alanda kabul ettiği bir yenilik ise, münferit malvarlığı unsurlarını öngören borçlanma ve tasarruf işlemlerinin yapılmasına gerek olmadan tek bir *yazılı* sözleşme ile devrini mümkün hale getirilmesidir. Bu devir sözleşmesi Ticaret Sicili'ne *tescil* edilir ve *ilan* olunur. Bu kapsamda değerlendirildiğinde taşınmazların da tescilsiz iktisabı olanaklıdır. Ticari işletme rehninin de aynı kapsamda gerçekleştirilmesi mümkün gözükmektedir.

Ticari İşletme Alanında Yapılan Değişiklikler

- Ticari işlerde müteselsil sorumluluk ilkesi kabul edilmiştir. Buna göre adi işlerin aksine, iki veya daha fazla kişi içlerinden yalnız biri veya hepsi için ticari niteliği haiz bir iş dolayısıyla diğer bir kimseye karşı birlikte borç altına girerlerse, *kanunda veya sözleşmede aksi kararlaştırılmış* olmadıkça müteselsilen sorumlu tutulurlar.
- TBK'nın *Borca Katılma* kurumunu düzenleyen 201. maddesi uyarınca da, *mevcut bir borca sonradan katılan kişi de* borçlu ile birlikte müteselsilen sorumlu tutulmaktadır.
- Ticari bir borca kefalet halinde de sözleşmede aksi kararlaştırılmadıkça kefil borçluyla birlikte müteselsilen sorumlu tutulur. Borcun kefil bakımından ticari olmasına gerek yoktur.

Ticari İşletme Alanında Yapılan Değişiklikler

- TBK bu minvalde kefalet sözleşmesine ilişkin ağırlaştırılmış şekil şartı kabul etmektedir. Buna göre;
 - **Evli = tam ehliyetli değil:** eşlerden biri mahkemece verilmiş bir ayrılık kararı olmadıkça veya yasal olarak ayrı yaşama hakkı doğmadıkça, ancak diğerinin yazılı rızasıyla kefil olabilir. Bu rızanın sözleşmenin kurulmasından önce ya da en geç kurulması anında verilmiş olması şarttır. Başka bir deyişle eşlerden birinin kefaleti nedeniyle ailenin mali açıdan tehlike altına sokulmasını önlemek için diğer eşin rızası aranmaktadır.
 - Kefilin, sorumlu olacağı azami miktar; kefalet tarihi ve müteselsil kefil olması durumunda bu sıfatla veya bu anlama gelen herhangi bir ifadeyle yükümlülük altına girdiğini kendi el yazısıyla belirtmesi gerekmektedir.

Ticari İşletme Alanında Yapılan Değişiklikler

- TBK'da müteselsil kefalet kefil lehine olacak şekilde adi kefaletle yaklaştırılmıştır.
 - Müteselsil kefalette alacaklı borçlu hakkında her hangi bir takibata başlamadan direk kefil takip edebilmektedir.
 - Ancak TBK uyarınca müteselsil kefalette, alacaklının doğrudan kefile müracaat edebilmesi için borçlunun ifada gecikmesi ve borçluya çekilen ihtarın sonuçsuz kalması veya borçlunun açıkça ödeme güçlüğü içinde olması gerekmektedir.
 - TBK uygulamasında borçlunun ödeme tarihi geçirmesi halinde kendisine ihtarname çekilecek ve ancak bundan sonra kefil hakkında takibe geçilebilecektir. Müteselsil kefilin belirtilmiş olması ve ödeme tarihinin geçirilmiş olması doğrudan kefilin takibi için yeterli olmayacaktır.
- Kefalet sözleşmesinin yapılmasına sebep olan asıl borç ilişkisinin herhangi bir sebeple hükümsüz hale gelmesi nedeni ile ortaya çıkabilecek zararlardan veya cezai şartlardan kefilin de sorumlu olacağına ilişkin hükümler kesin hükümsüz sayılmıştır.
- Bir **gerçek kişi** tarafından verilmiş olan her türlü kefalet, sözleşmenin kurulmasından itibaren on yıl boyunca takip edilebilir. Kefalet sözleşmesi on yıldan fazla bir süre için verilmiş olsa bile, uzatılmış veya yeni bir kefalet verilmiş olmadıkça kefil, ancak on yıllık süre için sorumlu olacaktır.

Ticari İşletme Alanında Yapılan Değişiklikler

- YTK'da faiz türleri kapital faiz ve temerrüt faizi olarak korunmuştur.
- Temerrüt faizi aksine sözleşme yoksa vadenin bitiminden veya ihtar gününden itibaren işlemeye başlar. TBK'nın 117. maddesinde yapılan yeni düzenlemeyle, temerrüt faizinin haksız fiillerde haksız fiilin işlendiği, sebepsiz zenginleşmede ise zenginleşmenin gerçekleştiği tarihte işlemeye başlayacağı kabul edilmiştir.

Ticari İşletme Alanında Yapılan Değişiklikler

- TBK'nın 120. maddesi faiz alanında yeni düzenlemelere yer vermektedir. Buna göre;
 - Sözleşme ile belirlenecek olan temerrüt faiz oranının mevzuat hükümlerine göre belirlenecek olan oranın yüzde yüz fazlasını aşamayacağı kabul edilmiştir.
 - Sözleşme ile bir temerrüt faiz oranı belirlenmemişse, faiz oranı faiz borcunun doğduğu andaki mevzuat hükümlerine göre belirlenir.
 - Akdi faiz oranı kararlaştırmakla birlikte, sözleşmede temerrüt faizi kararlaştırılmamışsa ve akdi faiz oranı mevzuat hükümlerine göre belirlenen faiz oranından yüksek ise, temerrüt faizi oranı hakkında akdi faiz oranı geçerli olacaktır.

Ticari İşletme Alanında Yapılan Değişiklikler

- TTK'nın 1530. maddesi uyarınca, sözleşme uyarınca yerine getirilmesi gereken edimler için kanunun veya yetkili makamların kabul etmiş olduğu en yüksek sınırı aşan sözleşmeler, en yüksek sınır üzerinden yapılmış sayılır ve bu sınırdan fazla olan edimler hata ile yapılmış olsa dahi geri alınır.
- Anılan hüküm uyarınca, yetkili makam tarafından belirlenen satış fiyatından daha yüksek bir bedelle yapılan sözleşme, *yetkili makam tarafından belirlenen bedel üzerinden yapılmış sayılır* ve satıcının daha yüksek bedele ödenmesi söz konusu olmasaydı bu sözleşmeyi yapmayacağı şeklinde iddiası dinlenmez.
- YTK'nın aynı maddesi uyarınca, alacaklının kanundan veya sözleşmeden doğan tedarik borcunu yerine getirmesine rağmen ve borçlunun borcunu sözleşmede öngörülmüş bulunan tarihte veya belirtilen ödeme süresinde yerine getirmemesi **halinde ihtara gerek olmadan temerrüde düşecektir.**

Ticari İşletme Alanında Yapılan Değişiklikler

- Sözleşmede ödeme günü veya süresi belirtilmemişse, borçlu aşağıdaki sürelerde herhangi bir ihtara gerek olmaksızın temerrüde düşecektir:
 - Fatura / eşdeğer ödeme talebinin **veya** mal / hizmetin alındığı tarihten itibaren **30 gün sonra**.
 - Borçlu fatura / eşdeğer ödemeyi mal veya hizmetten önce almışsa, mal veya hizmetin tesliminden **30 gün sonra**.
 - Ancak taraflar alacaklı aleyhine haksız bir durum yaratmamak üzerine bu süreyi uzatabilir. **Alacaklının KOBİ veya tarımsal veya hayvansal üretici olduğu veya Borçlunun büyük ölçekli işletme niteliği taşıdığı hallerde ödeme süresi 60 günü aşamaz.**
- Sözleşmede, gecikme faizi ödenmeyeceği veya ağır derecede haksız sayılabilecek kadar az faiz ödeneceğini öngören sözleşme hükümleri **geçersizdir**.
- Temerrüt faiz oranının öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hallerde uygulanacak **faiz oranı 3095 sayılı Kanun'da belirtilen faiz oranından en az yüzde 8 fazla olmalıdır (=~%17)**. Faturaya itiraz halinde durumun ne şekilde işleyeceği belirtilmemiştir.

Ticari İşletme Alanında Yapılan Değişiklikler

- YTK uyarınca, tacirin ticari işletmesiyle ilgili olarak kullandığı her türlü kağıt ve belgede sicil numarasının, ticaret unvanının, işletme merkezinin, taahhüt edilen ve ödenen sermayesinin, internet adresinin, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile müdür ve yöneticilerinin ad ve soyadlarının gösterilmesi gereklidir.
- Bu düzenleme israf ve zaman kaybına sebep olacaksa da, **en üst düzeyde şeffaflığın** sağlanması için gerekli olduğu savunulmaktadır.

Genel İşlem Şartları

- Tüketici mevzuatından farklı olarak TBK’da genel işlem şartları “*bir sözleşme yapılırken düzenleyenin ileride çok sayıda benzer sözleşmede kullanmak amacıyla önceden tek başına hazırlayarak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleri*” olarak tanımlanmaktadır.
- Genel işlem şartlarının yer aldığı önceden hazırlanmış sözleşmelerin birbirlerinin tıpatıp aynısı olması gerekmez. Bazı hükümler farklı olsa da ortak hükümlerin aynı olması genel işlem şartı sayılmasına yeterlidir.
- TBK uyarınca kamu kurumları ile yapılan sözleşmeler de genel işlem şartları denetimine tâbi olacaktır. Buna göre;
 - Açıkça ve özel olarak bilgilendirme yapıp buna göre kabul edilmiş olmamam sebebiyle hükümlerin yazılmamış sayılması.
 - Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olma sebebiyle yazılmamış sayılması.
 - Genel işlem koşullarına, dürüstlük kurallarına aykırı olarak, karşı tarafın aleyhine veya onun durumunu ağırlaştırıcı nitelikte hükümler konulamaz.
 - Genel işlem koşullarında bir hüküm açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa, düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır.
 - Sözleşmeleri tek yanlı değiştirme imkânı veren kayıtlar hükümsüzdür.

Ticari Defterler

- YTK uyarınca *yevmiye defteri, defteri kebir ve envanter defterine* ek olarak Türkiye Muhasebe Standartları Enstitüsü başka defterlerin tutulmasını öngörebilecektir.
- *Pay defteri, yönetim kurulu karar defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defteri* de **ticari defterler** arasında sayılmaktadır.
- Sermaye şirketlerinin internet sitesi oluşturması zorunlu hale getirilmiştir. Buna göre yukarıdaki defterlere ek olarak şirket internet sitesinde yer alacak bilgiler metin haline getirilip tarih ve saati gösterilerek noterlikçe onaylı bir deftere sıra numarası altında yazılır veya yapıştırılacak.
- **Ticari defterlerin** kapanış onayları izleyen faaliyet döneminin 6. ayı sonuna kadar yapılabilecek. Kuruluştaki bu onay ticaret sicili tarafından da verilebilecek.

Ticari Defterler

- Tacirler, ticari defterlerini on yıl boyunca saklamakla yükümlüdür. Saklama süresi son kaydın yapıldığı tarihten itibaren başlamaktadır.
- Tacir, işletmesiyle ilgili olarak gönderilmiş bulunan her türlü belgenin fotokopi, karbonlu kopya, mikrofiş, bilgisayar kaydı veya benzer şekildeki bir kopyasını, yazılı, görsel veya elektronik ortamda saklamakla yükümlüdür.
- Defterlerle ilgili yükümlülükler uyulmaması adli para cezası ve hapis cezasının uygulanmasını gerektirecektir.
- YTK'da artık hiçbir ülkenin kanununda yer almadığı ve ispat hukukunun ilkeleriyle de pek bağdaşmadığı ilkeleriyle ticari defterlerle ispat konusunda bir düzenleme yapılmamıştır. Bu yöndeki hükümler Yeni Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda kabul edilmiştir.

Şirketler Topluluğuna ilişkin düzenlemeler

- YTK'nın 195 ile 209. maddeleri arasındaki hükümleri, şirketler topluluğuna ilişkin yeni düzenlemeleri kabul etmiştir.
- Buna göre *hakim* ve *bağlı* şirketlerin ne şekilde nitelendirileceği belirtilmiştir. Hakim şirkete doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunan şirketler onunla birlikte şirketler topluluğunu oluşturur. Hakim şirketler ana, bağlı şirketler yavru şirket konumundadır.
- *Hakim* teşebbüsün bağlı şirkette sahip olduğu pay oranında %5 ve üzerinde bir değişiklik gerçekleşmesi halinde bu durumun yetkili makamlara yazılı olarak bildirilmesi, ticaret siciline tescil ve ilan edilmesi ve internet sitesinde duyurulması gerekmektedir. Bu yükümlülükler yerine getirilmediği takdirde bu paylardan doğan oy hakları dâhil diğer tüm haklar donar.
- Hakim şirket doğrudan veya dolaylı bir sermaye şirketinin %90'ına sahipse, azlığın paylarını belli şartlar altında satın alabilir.

Şirketler Topluluğuna ilişkin düzenlemeler

- YTK'nın 199. maddesi uyarınca, bağlı şirketin yönetim kurulu faaliyet yılının ilk üç ayı içinde, şirketin hakim ve bağlı şirketlerle ilişkileri hakkında bir rapor düzenler.
- Raporda, şirketin geçmiş faaliyet yılında hakim şirketle, hakim şirkete bağlı bir şirketle, hakim şirketin yönlendirmesiyle onun ya da ona bağlı bir şirketin yararına yaptığı tüm hukuki işlemlerin ve geçmiş faaliyet yılında hakim şirketin ya da ona bağlı bir şirketin yararına alınan veya alınmasından kaçınılan tüm diğer önlemlerin açıklanması yapılır.
- Zarar denkleştirilmişse, bunun faaliyet yılı içinde fiilen nasıl gerçekleştiği veya şirketin sağladığı hangi menfaatlere ilişkin olarak bir istem hakkı tanındığı ayrıca belirtilir.

Şirketler Topluluğuna ilişkin düzenlemeler

■ *Sorumluluk.*

- Hakimiyetin kötüye kullanılması sebebiyle ortaya çıkan kayıplarda şirket alacaklılarının sorumluluk davası hakkı vardır.
- Bağlı şirketin aldığı birleşme, bölünme ve tür değiştirme gibi anlaşılabilir haklı sebebi bulunmayan esaslı değişikliklerde pay sahipleri tarafından hakim şirketin sorumluluğuna gidilebilmektedir.
- Güvenden doğan sorumluluk halinde ise, hakim şirketin toplumdaki itibarının topluma ve tüketiciye güven veren bir seviyeye ulaşması halinde, bu itibarın ve güvenin kullanılması kusursuz sorumluluğu tetiklemektedir.

Şirketlere ilişkin düzenlemeler

- YTK'da sermaye şirketlerinde kişi birliği unsuru geri plana itilerek *ekonomik organizasyon* anlayışı ön plana çıkarılmaktadır.
- Bu şekilde tek kişilik anonim ve limited ortaklıkların kurulabilmesinin önü açılmış ve kurulların tek kişiden oluşabileceği kabul edilmiştir.
- Tek kişilik ortaklık kapsamında YTK'nın kabul etmiş olduğu temel ilkeler şu şekilde sıralanabilir:
 - **Ayrılık ilkesi:** ortaklık ile tek ortağın malvarlıklarının ayrı tutulmaları. Bu ilkeye aykırılığın müeyyidesi olarak Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılabilmesi
 - **Açıklık ilkesi:** Ticaret sicili ile sağlanan şekli açıklık ve tek ortağın işlemleri sırasında gösterilmesi gereken maddi açıklık.
 - Ortağın ortaklığa karşı borçlanması ve ortaklığını kasası gibi kullanması yasağı.

Şirketlere ilişkin düzenlemeler

- Neden tek kişilik ortaklık?
 - Merkez, vakıf, dernek ve üniversitelerin şirket kurma ihtiyaçları
 - Yabancı sermayenin yatırım aracı
 - Devir kolaylığı
 - Halka kolayca açılma
 - Mirastan doğan işletmesel sorunların çözümü
 - Döner sermayeye çözüm üretme
 - Makro politikaların uygulanabilmesindeki kolaylık açısından (tek kişilik ortaklıklardan oluşabilecek bir şirketler topluluğunda)

Anonim Şirketler

■ Sermaye sistemi:

- Esas sermaye sistemi: Esas sözleşmede/taahhütnamede tamamı kurucular tarafından taahhüt edilmiş rakamı gösteren ve Genel Kurul tarafından artırılıp, azaltılabilen sermayedir.
 - Bu sistemde **asgari sermaye** tutarı **50.000.-TL**'dir.
 - Sermayenin en az $\frac{1}{4}$ 'ü **peşin** yatırılmak, geri kalanı da **şirketin kuruluşunu takip eden 24 ay** içerisinde yatırılmak zorundadır.
- Kayıtlı sermaye sistemi: Esas sözleşmede/taahhütnamede sermayenin **Yönetim Kurulu tarafından** arttırılabileceği tavanı gösteren miktardır. Yönetim Kurulu'na tanınan yetkinin sınırları belirlenmiştir.
 - **Başlangıç sermayesi:** AŞ'nin kurulurken sahip olduğu sermaye (asgari 100.000.-TL). Bu sermaye taksitle ödenebilir.
 - **Çıkarılmış sermaye:** Sermayenin Yönetim Kurulu artırımını ile ulaştığı güncel düzey.

Anonim Şirketler

■ Paylara ilişkin yenilikler:

- İmtiyazlı paylar çeşitli sınırlamalarla kabul edilmiştir.
- Şirket primli pay ihraç edebilir.
- Hamiline yazılı pay bedellerinin tamamının ödenmesinden itibaren üç ay içerisinde hamiline yazılı pay senedinin bastırılıp ilgili pay sahiplerine dağıtılması zorunludur. Nama yazılı paylarda böyle bir zorunluluk bulunmamaktadır.
- Genel Kurul'un Yönetim Kurulu'nu yetkilendirmesiyle şirketin kendi paylarını sermayesinin %10'unu aşmamak kaydıyla iktisap ve rehin olarak kabul edebilir. **Bu işlem için sadece kredi ve finans kurumları kredi ve teminat alınabilir.** Edinilen paylar 6 ay içerisinde elden çıkarılmalı, rehinler kaldırılmalıdır. İktisap edilecek payların bedelleri ancak serbest malvarlığından ödenebilir (YTK 379.3).

Anonim Şirketler

-Kuruluş-

- YTK uyarınca anonim şirketlerin kuruluşunda aşağıdaki işlemlerin takip edilmesi gerekmektedir:
 - Esas sözleşmenin/taahhütnamenin hazırlanması ve noterden tasdik ettirilmesi
 - Kurucuların sermayenin tamamını taahhüt ettiklerine ilişkin düzenleme şeklinde noter şerhi (yeni – noter, kurucuların sermayeyi oluşturan payların tamamının taahhüt ettiklerine ilişkin şerh verir)
 - Sermayenin kısmen veya tamamen ödenmesi (yeni – esas sermaye sisteminde nakden taahhüt edilen sermayenin asgari %25'i tescilden önce ödenmek zorundadır)
 - Kurucular beyanı (yeni – öz denetim ve hesap verilebilirlik bağlamında kuruculara varsa aynı sermaye konulmasının, kuruluş sürecinde bir ticari işletme ve/veya aynı satın alınmasının, kurucu haklarının tanınmasının gerekçelerinin ve yararlarının ve yatırım maliyetlerinin ayrıntılı bir şekilde açıklanması yükümlülüğü getirilmiştir.)
 - İşlem denetçisi raporu (yeni – rapor kuruluşun kanuna uygunluğu, kuruluş belgelerinin tamlığı ve amaca uygunluğu ile değerlemelerin gerçeği yansıtır yansıtmadığı hususlarını içerir)
 - Ticaret siciline tescil

Anonim Şirketler

-Kuruluş-

- YTK'da kuruluşta aynı sermaye konulması halinde:
 - Asliye Ticaret Mahkemesi'nden ilgili ayna ilişkin değerlendirme raporu alınmaktadır.
 - Taşınmazlarda *kuruluş halinde* anonim şirkete aynı sermaye olarak konulmuş olduklarının tapuya şerh verilmesi gerekmektedir.
 - Taşınırın ise güvenli bir kişiye tevdi edilmesi gerekir.
 - Noterin vereceği şerhte bu hususlar ayrıca belirtilecektir.
 - Aynı sermaye olarak konulan unsurların tescilden sonra ortaklığın mülkiyetine geçişleri ticaret sicil müdürlüğünün bildirimini ile hemen sağlanacaktır.

- Ticari işletmenin devri ise ticari işletmeye ilişkin bölümde bahsedildiği üzere yazılı bir sözleşme aracılığıyla yapılmaktadır. İşletmenin değeri gene atanacak bilirkişiler aracılığıyla belirlenmektedir.

Anonim Şirketler

-Bir bakışta Organlar-

- YTK sisteminde yönetim kurulu ve genel kurul iki zorunlu organdır. Denetçi YTK sisteminde organ sayılmamaktadır ve anonim ortaklıktan bağımsızdır.
- **Hissedar vs. Yönetim ayrımı:** YTK yönetim kurulunu hissedarların vekili olarak görmemekte onu menfaat sahiplerinin menfaatlerini korumakla da yükümlü tutmaktadır.
- YTK'ya göre yönetim kurulu tek üyeli olabilir. Tüzel kişiler de yönetim kuruluna üye seçilebilirler. Elektronik yönetim kurulu toplantısı yapılabilir. Yönetim kurulunun sorumluluğu alanında müteselsil sorumluluk ilkesi yerine farklılaştırılmış teselsül ilkesi benimsenmiştir.
- YTK uyarınca yönetim kurulunun en az dörtte birinin yüksek öğrenim yapmış bulunması şarttır. Ancak bu şart tek üyeli yönetim kurullarında aranmaz.
- Hem bağlı hem de hâkim anonim ortaklıkların yönetim kurullarının *topluluk içi ilişkileri açıklayan yıllık rapor* hazırlaması zorunludur.
- YTK, iç denetim düzeneklerine ilişkin hükümler de içermektedir.

Anonim Şirketler

Yönetim Kurulu

- YTK uyarınca yönetim kurulu bir veya daha fazla üyeden oluşabilir. Üst sınır belirlenmemiştir.
- Temsile yetkili en az bir yönetim kurulu üyesinin yerleşim yerinin Türkiye’de bulunması şarttır.
- Tüzel kişiler yönetim kurulu üyesi olabilecektir. Bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olduğu takdirde, tüzel kişiyi temsil etmeyen bir gerçek kişi tescil ve ilan edilecektir. Tüzel kişi üyeliğini fiilen bu kişi vasıtasıyla kullanacaktır. Tüzel kişi bu gerçek kişiyi istediği an değiştirebilir.
- Yönetim kurulunun tek üyesi de bir tüzel kişi olabilir. Bu halde tüzel kişinin şirket merkezinin Türkiye’de olması gerekir.
- Yönetim kurulu üyeleri en çok üç yıl süre ile görev yapmak üzere seçilirler.

Anonim Şirketler

Yönetim Kurulu

- Yönetim yetkisi kural olarak yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu kendi içindeki görev dağılımında birden fazla *başkan vekili* seçebilir.
- Kurumsal yönetim ilkelerine uygun olarak yönetim kurulu iç denetimi sağlamak amacıyla kendi üyelerinin de bulunabileceği komite ve komisyonlar kurabilir.
- Halka kapalı şirketlerde riskin erken teşhisi ve risk yönetimi komitesi denetçinin ikazda bulunması halinde kurulmak zorundadır.
- Yönetim kurulunun devredemeyeceği yetkileri:
 - Yönetim teşkilatının belirlenmesi.
 - Muhasebe, finans denetimi ve finansal planlama düzeninin kurulması.
 - Müdürler ve imza yetkililerin atamaları ve görevden alınmaları.
 - Üst gözetim (tüm yetkililerin kanunlara uygun davranıp davranmadıkları).
 - Ticari defterlerin tutulması; genel kurul toplantılarının hazırlanması.
 - Sermaye kaybı ve borca batıklığın mahkemeye bildirilmesi.

Anonim Şirketler

Yönetim Kurulu

- Tek hissedarlı anonim şirketlerde, hissedar ile şirket arasındaki tüm sözleşmelerin yazılı şekilde yapılması gerekir. Bu şart sözleşmenin geçerlik şartıdır. Bu şartın tek istisnası dar yorumlanmak kaydıyla günlük, önemsiz ve sıradan işlemlerdir (ör. faks kâğıdı alımı).
- Yönetim kurulu toplantılarda toplantı nisabı **adi çoğunluktur**. Kararlar toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğuyla alınır.
- Yönetim kurulu üyelerinin genel kuruldan izin almadan ortaklıkla işlem yapmaları yasaktır.
- Profesyonel yönetim kurulu yaklaşımının bir ürünü olarak, **yönetim kurulu üyesi ve yakınlarının ortaklığa karşı borçlanmaları yasaktır**. Yasak sadece borçlanmayı değil, aynı zamanda şirketin hem üye hem de yakınları için kefalet, garanti ve rehin gibi teminat sözleşmeleriyle borcun nakli ve diğer borç yüklenilmesi yollarıyla borçlanılmasını kapsar. Fakat, şirketler topluluğuna dâhil şirketler birbirlerine kefil olabilir ve garanti verebilir.
- YTK'nın yürürlüğü hakkındaki kanunun 24. maddesi uyarınca, anonim şirkete borçlu olan pay sahipleri **borçlarını kanunun yürürlüğe girdiği tarihten üç (3) sene içerisinde** (ör. 01.07.2015'e kadar) **nakdî ödeme yaparak** tasfiye etmek zorundadır.
- **Yönetim kurulu üyeleri şirketle rekabet etmemek** zorundadır.

Anonim Şirketler

Sorumluluk

- Ticari işletme hakkındaki cezai sorumluluğa ait hükümlerin hemen hemen hepsi muhasebe standartlarına ilişkindir.
- YTK'da hiç kimsenin kontrolü dışında kalan kanuna aykırılık ve yolsuzluklardan sorumlu olmayacağı kuralı getirilerek nedensellik (*illiyet*) bağının önemi vurgulanmaktadır.
- Kanundan veya esas sözleşmeden doğan ve devredilebilir nitelikte olan bir görev ve yetkinin, kanuna dayanılarak devrinin, devredenin sorumluluğunu ortadan kaldıracağı kuralı genelleştirilmiştir.
- Mutlak teselsül yerine *farklılaştırılmış teselsül* sistemi kabul edilmiştir.
- Genel Kurul'larda ibra kararına olumsuz oy verenlerin dava hakkı *altı ay* sonra düşmektedir.
- Belge ve beyanların kanuna aykırılığında doğan sorumlulukta, zarar gören herkesin kusuru olanlara karşı dava açma hakları bulunmaktadır.
- Sermaye taahhüdü ve ödemelerle ilgili yanlış beyanlardan doğan sorumlulukta, belgeleri başkaları imzalamış olsa bile bunların yönetim kurulu gözetiminde ve kontrolü altında olduğu kabul olunur. **Başka bir deyişle, Yönetim Kurulu'nun devredilebilir görev ve yetkilerinin aynı zamanda bunların ifasının gözetim altında tutulması kuralını da içerdigi**dir. Yönetim Kurulu'nun üst gözetimi devredilemez bir görev ve yükümlülüktür.

Anonim Şirketler

Yönetim Kurulu Üyeleri aleyhine öngörülen para ve hapis cezaları

- YTK, hükümlerine uyulmaması halinin yaptırımını için Yönetim Kurulu üyeleri için ağır hapis cezaları öngörmektedir.

Suç Olarak Kabul Edilen Fiiller	Öngörülen Ceza
Defter tutma yükümlülüğünü yerine getirmemek (md. 64/1)	200 güne kadar adli para cezası
Ticari işletmeyle ilgili gönderilen her türlü belgenin kopyasını saklamamak (md. 64/2)	200 güne kadar adli para cezası
Defterlerin açılış ve kapanışlarını notere onaylattırmamak (md. 64/3)	200 güne kadar adli para cezası
Defterlerin usulüne uygun tutmamak (md. 65)	200 güne kadar adli para cezası
Hileli envanter çıkartmak (md. 66)	200 güne kadar adli para cezası
Defter ve belgelerin basılı ortamda ibraz edilememesi (md. 86)	200 güne kadar adli para cezası
Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu'na belirlenmiş Muhasebe Standartlarına uymamak (md. 88)	100 günden 300 güne kadar adli para cezası
Bağlı Şirket Yönetim Kurulunun, faaliyet yılının ilk 3 ayı içinde bağlı şirketler hakkında gerekli raporu düzenlememesi (md. 199/1 ve 4)	2 yıla kadar hapis ve adli para cezası
YTK'ya göre tutulan veya muhafaza edilen defter, kayıt ve belgeleri yetkililere ibraz etmeme, denetim elemanlarının görevlerini yapmalarına engel olma	Üç aydan iki yıla kadar hapis

Anonim Şirketler

Yönetim Kurulu Üyeleri aleyhine öngörülen para ve hapis cezaları

Şirket Kurucularının gerçeğe aykırı beyanname tanzimleri (md. 349)	300 günden az olmamak üzere adli para cezası
Şirket kuruluşunda, kuruluş denetçisinin gerçeğe aykırı rapor tanzimi (md. 351)	300 günden az olmamak üzere para cezası
Pay sahiplerinin mutad ticari gerekler dışında şirkete borçlanması (md. 358)	300 günden az olmamak üzere adli para cezası
Yönetim Kurulu üyelerinin kendisinin veya yakınlarının ortağı oldukları şahıs şirketleri ile en az % 20'sine iştirak ettikleri şirketlerin şirkete borçlanması (md. 395)	300 günden az olmamak üzere adli para cezası
Anonim şirketin ve topluluğun finansal tablolarını düzenlemekle yükümlü ana şirketin yönetim kurulunun tabloları, raporları, genel kurul kararını ilan ettirmemesi (md. 524)	200 günden az olmamak üzere adli para cezası
Görevleri dolayısıyla defter ve belgeleri inceleyenlerin öğrendikleri iş ve işletme sırlarını açıklamaları (md. 527)	1 yıla kadar hapis 300 güne kadar adli para cezası
Şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, azaltılma, birleşme, bölünme, tür değiştirme veya menkul kıymet ihracıyla ilgili belge, beyan ve taahhütnamelerinin Kanun'a veya gerçeğe aykırı olması (md. 549)	1 yıldan 3 yıla kadar hapis

Anonim Şirketler

Yönetim Kurulu Üyeleri aleyhine öngörülen para ve hapis cezaları

Taahhüt olunmamış veya ödenmemiş sermayeyi taahhüt edilmiş veya ödenmiş gibi göstermek veya sermaye taahhüdünde bulunanların ödeme yeterliliğinin olmadığını bilerek taahhüde muvafakat etmek (md. 550)	3 aydan 2 yıla kadar hapis veya adli para cezası
Aynı sermaye veya devralınacak işletme veya aynılara emsaline nazaran yüksek fiyat takdir etmek veya bunların durumlarını farklı göstermek (md. 551)	3 aydan 2 yıla kadar hapis
Şirket kurmak veya sermaye artırımını amacıyla Sermaye Piyasası Kurulu'ndan izinsiz olarak halktan para toplamak (md. 552)	6 aya kadar hapis
Kanun'un yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde Anonim, Limitet ve Paylı Komandit Şirketlerde Kanun'un 1502. maddesi uyarınca web sayfasını oluşturmamak veya mevcut web sayfasının bir bölümünü bilgi toplumu hizmetlerine özgülememek	6 aya kadar hapis ve 100 günden 300 güne kadar adli para cezası
İnternet sayfasına konulması gereken bilgileri koymamak	3 aya kadar hapis ve 100 güne kadar adli para cezası

Anonim Şirketler

Genel Kurul

- YTK sisteminde sadece bir oya sahip pay sahibi bile genel kurulu toplantıya çağırabilmektedir.
- Genel Kurul toplantılarının işleyişine ilişkin anonim şirketin bir iç tüzük çıkarması zorunlu tutulmuştur. Genel kurullar bu iç yönetmelik hükümlerine uygun olarak yönetilmelidir.
- Tek paya sahip bir hissedar dahi mahkemenin izni ile genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkilidir.
- Genel kurullara temsilci aracılığıyla katılmanın kuralları tamamen değiştirilmiştir: *adi temsilci; tevdi eden temsilcisi; organın temsilcisi, bağımsız temsilcisi; kurumsal temsilci.*

Anonim Şirketler

Pay Sahipleri

- YTK ile pay sahiplerine tanınan haklar genişletilmiştir.
- Pay sahipleri, genel kurul kararlarının butlanının tespit; bilgi alma ve inceleme; azlığın haklı sebeple (devamlı kötü finansal durum; plansız ve pervasız yönetimin süreklilik kazanmış olması; vs.) anonim şirketin feshi için dava açabilecektir.
- Azlığın talebi halinde şirket nama yazılı pay senetlerinin bastırılması zorunluluğunu görmüştür. Hamiline yazılı payların bedellerinin ödenmesini takiben üç ay içinde bastırılmaları zorunlu tutulmuştur.
- YTK uyarınca imtiyazlı payların yaratılması mümkün ise de, genel kurulda kullanılacak oyda imtiyaz sınırlandırılmıştır. Buna göre bir payın en çok on beş (15) oy sınırı vardır.
- Oyda imtiyazın kullanılmayacağı çeşitli karar tipleri kabul edilmiştir: *esas sözleşmeyi değiştiren kararlar, işlem denetçilerinin seçimine ilişkin kararlar ve ibra ile sorumluluk davası açılmasına ilişkin kararlar.*

Anonim Şirketler Pay Sahipleri

- Anonim şirketlerde pay sahibinin **tek borç ilkesi** (pay sahibinin taahhüt ettiği sermaye bedelini ödemesi) kuvvetlendirilmiştir.
- Bu bağlamda, özellikle *anglo-sakson* hukuklarında mevcut olan önalım, geri alım, satmaya zorlama; birlikte satım (*put option; call option; drag along; tag along*) vs. gibi hakların ana sözleşme ile öngörülmesi mümkün değildir. Fakat bu tip hükümlerin limited şirketlerde öngörülmesi mümkündür.
- Merkezleri Türkiye dışında bulunan şirketlerin Türkiye şubelerinin müdürleri, şubeye özgü finansal tablolarının ayrıntılı şekliyle şubesi oldukları şirketin ve varsa bu şirketin dâhil bulunduğu topluluğun yılsonu tablolarının özetlerini ve yıllık raporlarını merkezin tâbi olduğu hukuka göre gerekli onaylanmalarından itibaren altı ay içinde yayımlarlar.

Anonim Şirketler

Pay Sahibi

- Pay sahiplerinin dava hakları güçlendirilmiştir:
 - Genel Kurul kararlarının iptali davası (*etki kuralı*)
 - Genel Kurul kararlarının butlanı davası
 - Birleşme, bölünme ve tür değiştirme ile ilgili özel iptal davası
 - Yapısal değişiklik ile ilgili sorumluluk davası (*kusur*)
 - Denkleştirme davası (*ortaklık payı ve haklarının sürekliliği*)
 - Şirketler topluluğunda hukuka aykırılık davası (*hâkimiyetin hukuka aykırı kullanılması – kusursuz sorumlu.*)
 - Payların satın alınmasını isteme davası (*sell-out*)
 - Yönetim Kurulu kararlarının butlanının tespiti davası

Anonim Şirketler

Bilgi Toplumu Hizmetleri

- Anonim ve limited şirketler kanunun yürürlüğe girdiği tarihten **üç (3) ay içerisinde** (ör., 01.10.2012'ye kadar) internet sitesi açmak ve aşağıdaki içeriği bu sitede ilan etmek zorundadır. [Ancak yürürlük maddesinde bu süre 01.07.2013'e kadar belirtilmiş]:
 - Şirketçe kanunen yapılması gereken ilanlar.
 - Pay sahipleri ile ortakların menfaatlerini koruyabilmeleri ve haklarını bilinçli kullanabilmeleri için görmelerinin ve bilmelerinin yararlı olduğu belgeler, bilgiler, açıklamalar.
 - Yönetim ve müdürler kurulu tarafından alınan; rüçhan, değiştirme, alım, önerilme, değişim oranı, ayrılma karşılığı gibi haklara ilişkin kararlar; bunlarla ilgili bedellerin nasıl belirlendiğini gösteren hesapların dökümü.
 - Değerleme raporları, kurucular beyanı, payların halka arz edilmesine dair taahhütler, bunlara ait teminatlar ve garantiler; iflasın ertelenmesine veya benzeri konulara ilişkin karar metinleri; şirketin kendi paylarını iktisap etmesi hakkındaki genel kurul ve yönetim kurulu kararları, bu işlemlerle ilgili açıklamalar, bilgiler, belgeler.
 - Ticaret şirketlerinin birleşmesi, bölünmesi, tür değiştirmesi hâlinde, ortakların ve menfaat sahiplerinin incelemesine sunulan bilgiler, tablolar, belgeler; sermaye artırımını, azaltılması dâhil, esas sözleşme değişikliklerine ait belgeler, kararlar; imtiyazlı pay sahipleri genel kurulu kararları, menkul kıymet çıkarılması gibi işlemler dolayısıyla hazırlanan raporlar.

Anonim Şirketler

Bilgi Toplumu Hizmetleri

- Genel kurullara ait olanlar dâhil her türlü çağrılara ait belgeler, raporlar, yönetim kurulu açıklamaları.
- Şeffaflık ilkesi ve bilgi toplumu açısından açıklanması zorunlu bilgiler.
- Bilgi alma kapsamında sorulan sorular, bunlara verilen cevaplar, diğer kanunlarda pay sahiplerinin veya ortakların aydınlatılması için öngörülen hususlar.
- Finansal tablolar, kanunen açıklanması gerekli ara tablolar, özel amaçlarla çıkarılan bilançolar ve diğer finansal tablolar, pay ve menfaat sahipleri bakımından bilinmesi gerekli finansal raporlamalar, bunların dipnotları ve ekleri.
- Yönetim Kurulunun yıllık raporu, kurumsal yönetim ilkelerine ne ölçüde uyulduğuna ilişkin yıllık değerlendirme açıklaması, yönetim kurulu başkan ve üyeleriyle yöneticilere ödenen her türlü paralar, temsil ve seyahat giderleri; tazminatlar, sigortalar ve benzeri ödemeler.
- Denetçi, özel denetçi, işlem denetçisi raporları.
- Yetkili kurul ve bakanlıkların konulmasını istedikleri, pay sahiplerini ve sermaye piyasasını ilgilendiren konulara ilişkin belgeler.

Anonim Şirketler

Bilgi Toplumu Hizmetleri

- İnternet sitesinin kurulması ve içeriğine ilişkin hükümlere uyulmaması, ilgili kararların iptal edilmesinin sebebinin oluşturur; Kanuna aykırılığın tüm sonuçlarının doğmasına yol açar ve kusuru bulunan yöneticiler ile yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna neden olur.
- İnternet sitesinin bilgi toplumu hizmetlerine ayrılmış bölümü herkesin erişimine açıktır. Erişim hakkının kullanılması, ilgili olmak veya menfaati bulunmak gibi kayıtlarla sınırlandırılmayacağı gibi herhangi bir şarta da bağlanamaz. Bu ilkenin ihlali hâlinde herkes engelin kaldırılması davasını açabilir.
- YTK, ilgili diğer kanunlar veya idari düzenlemelerde daha uzun bir süre öngörülmedikçe, şirketin internet sitesine konulan bir içerik, üzerinde bulunan tarihten itibaren **en az altı ay süreyle internet sitesinde kalır; aksi hâlde konulmamış sayılır. Finansal tablolar için bu süre beş yıldır.**

Anonim Şirketler

Denetim – Genel Olarak

- YTK, anonim şirketlerde denetimi üçe ayırmaktadır. Her üç denetçi tipi için de sorumluluk kusurdan kaynaklanmaktadır. Bu kişilerin görevleri sırasıyla:
 - **Bağımsız Denetçi**: Türkiye Denetim Standartlarına göre bağımsız denetleme yapan (*solo* ve *konsolide* finansal tabloları denetleyen) bağımsız denetleme kuruluşlarıyla YMM ve SMMM sıfatını taşıyan gerçek kişilerdir.
 - **İşlem Denetçisi**: Anonim şirketin kuruluşunu, sermaye artırımını, azaltılmasını, birleşmeyi, bölünmeyi, tür değiştirmeyi, menkul kıymet ihracını veya benzeri nitelikte kamu menfaatinin bulunduğu, sermaye piyasasına hitap eden bir anonim şirket tasarrufunu denetleyen işlemin *uzmanı* olan kişidir. Genel kurul tarafından atanır ve görevden alınır.
 - **Özel denetçi**: Özel denetim ile görevlendirilmiş ve alanın uzmanı olan kişidir. Özel denetim münferit pay sahibinin bir *uzman* incelemesi aracılığıyla bilgilendirilmesine hizmet eder ve bir pay sahipliği hakkıdır.

Anonim Şirketler Bağımsız Denetim

- YTK'nın bağımsız denetim ile getirmek istediği amaç, ekonominin ve ticaretin temel birimleri olan anonim ve limited ortaklıklarda pay sahiplerine ve ortaklara güvenilir finansal tablolar sunmak; piyasa ile işlem disiplinini sağlamak ve yatırımcılara doğru bilgiler sunmaktır.
- Denetim, Türkiye Denetim Standartlarına göre bu standartlara, kanun ve esas sözleşme hükümlerine uygunluk yönünden bağımsız ve tarafsız uzman denetçilerce ihtirazi kayıt içermeyen bir görüş yazısı ile yapılır.
- Temel ilkeler:
 - Denetçi her yıl seçilir.
 - **Haklı sebep olmaksızın denetçi görevden alınamaz.**
 - Denetçi haklı sebep olmaksızın denetlemeyi bırakamaz.
 - Denetlenmemiş finansal tablo = **düzenlenmemiş.**
 - Olumsuz görüş almış veya görüş verilmesinden kaçınılmış finansal tablolar **batıldır.**

Anonim Şirketler

Bağımsız Denetim

- Denetimin konusu aşağıda belirtilen belgelerin dürüst resim ilkesine uygunluğunun denetlenmesidir:
 - Solo finansal tablolar (bilanço ve gelir tablosu).
 - Konsolide finansal tablolar (bilanço, gelir tablosu, nakit akım tablosu, özvarlık değişim tablosu).
 - İçinde yer alan finansal bilgilerin denetlenen finansal raporlarla tutarlı olup olmadıkları ve gerçeği yansıtmadıkları yönüne özgülenmiş bir şekilde yönetim kurulunun faaliyet raporu. Yönetim kurulunun faaliyet raporu, sadece içerdiği finansal bilgilerin denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtmadığı noktasından denetlenir.
 - YTK ile yönetim kuruluna, finansal tabloları ve yıllık faaliyet raporunu düzenlettirip bir kararla onaylayarak, gecikmeksizin denetçiye vermek, ayrıca defterlerin, belgelerin, yazışmaların, borçların, kasanın ve kıymetli evrakın incelenebilmesi için denetçiye gerekli imkânları sağlamak yükümlülüğü yükletilmiştir.
- Bağımsız denetim, envanterlerin denetlenmesini de zorunlu olarak kapsar.
- Bağımsız denetçinin denetimi, yukarıdaki hususlar dışına taşamaz. Örneğin bütçe hedeflerine uygunluk bu denetimin kapsamı dışındadır.

Anonim Şirketler

Bağımsız Denetim

- Bağımsız denetim kamusal niteliktedir, fakat vergi menfaatine yabancısıdır.
- Denetçi, bağımsız ve tarafsız olmalıdır. YTK, tarafsızlık kavramının somutlaştırılmasına ilişkin çeşitli kriterlere yer vermektedir.
- Denetçi Genel Kurul tarafından seçilir. Topluluk denetçisini seçme yetkisi ana ortaklığın genel kuruluna aittir.
- YTK uyarınca, kanunla tüzel kişiliği haiz özerk bir üst kurum kurulacaktır. Bu kurum denetlemeyi gözetim altında tutacak, denetçinin kanuni hükümlerle standartlara göre denetim yapıp yapmadığını denetleyecektir.
- Anonim şirketler bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenir. Ortak ve küçük ölçekli işletmelerde *istisnaen* bir veya daha fazla YMM veya SMMM'nin de bağımsız denetçi olabileceği kabul edilmiştir. Uzun dönemde hedef ise ileride tüm denetlemelerin şirketler aracılığı ile yapılması ve bu şekilde kurumlaşmanın sağlanmasıdır.
- Bağımsız denetçi kavramı, solo ve konsolide yıllık finansal tabloları, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun finansal tablolarının değerlendirilmesine ilişkin kısımlarını denetleyen ve sonuçlarını bir raporla tespit edip görüş açıklayan denetçileri ifade eder.

Anonim Şirketler

Bağımsız Denetim

- Denetim raporu, denetçinin değerlendirmeleri sonunda “olumlu”, “sınırlı olumlu”, “olumsuz” veya “kaçınma” terimlerinden biriyle noktalandığı rapordur. Genel ifadeler, kesin olmayan sonuçlar ve belirsiz kanaatler içeren raporlar denetleme raporu olarak kabul edilemez. İhtirazi kayıtlarla verilen rapor geçersizdir.
 - **Olumlu görüş.** Genel kurul bu karara dayanarak her türlü kararı alabilir, kâr üzerinde kanun ve esas sözleşmeye göre tasarrufta bulunabilir.
 - **Sınırlı olumlu görüş.** Genel kurul gerekli düzeltmeleri yapar ve bundan sonra istediği kararı alabilir..
 - **Olumsuz görüş.** Yönetim kurulu kanuna uygun yıl sonu finansal tabloların genel kurula sunulması için toplantı kararı alır ve istifa eder. Genel kurul yeni bir yönetim kurulu seçer.
- Rapor bir önceki yılla karşılaştırmalı olmalı ve olumlu/olumsuz sonuçların kolayca görülebileceği şekilde görsel olmalıdır.
- Raporun esas bölümünde yerine getirilmesi gereken standartlara ve kanuni hükümlere ilişkin yükümlülükler uyulup uyulmadığı belirtilir; aykırılıkların bulunup bulunmadığı açıkça ifade edilir.
- Denetçi raporunda yönetim kurulunun kendisine istediği bilgi ve belgeleri verip vermediğini raporunda belirtir.
- **Dürüst resim ilkesi.** Denetçi raporunun özel bölümünde ticari defterlerin hesap planına uygun tutulup tutulmadığı ve muhasebe standartları çerçevesinde anonim şirketin malvarlığı unsurlarının sergilenmesinin finansal yapısının ve kârlılık durumunun resminin gerçeğe uygun, eksiksiz, doğru ve aslına *sadakatle* yansıtılıp yansıtılmadığını açıklar.

Anonim Şirketler

Bağımsız Denetim

- **Rotasyon:** Denetçinin tarafsızlığının sağlanması için *rotasyon* (göreve ara verme) şart koşulmuştur. Buna göre;
 - Rotasyonlar bağımsız denetim kurumları için zorunluluktur. YMM ve SMMM'ler için böyle bir durum söz konusu değildir.
 - Rotasyon, bağımsız denetim kurumunun değil, bu kurumda görev yapan denetleme takımının değiştirilmesi şeklinde gerçekleştirilebilir.
 - Denetçilik süre arka arkaya en çok yedi yıl; ara verme süresi ise en az iki yıldır.
 - Denetçi, denetleme yaptığı şirkete sadece bağımsız denetleme hizmeti verebilir; vergi danışmanlığı veya vergi denetimi hizmeti veremez. Denetçi, denetlediği anonim şirkete yapısal değişiklik, muhasebe organizasyonu, finansman denetimi vs. gibi hizmetler de sunamaz. Bu yasak kurumlar ve YMM ile SMMM'ler için geçerlidir.

Anonim Şirketler Bağımsız Denetim

- Denetleme sözleşmesi herhangi bir şekil şartına bağlı değildir.
- **Denetleme sözleşmesinin denetçi tarafından feshi:**
 - Denetçinin sözleşmeyi haklı nedenle fesih halinde, fesih bildirimini yazılı ve gerekçeli olmalıdır.
 - Sözleşmeyi fesheden denetçi fesih tarihine kadar elde ettiği sonuçları bir rapor halinde genel kurula sunar.
- **Denetleme sözleşmesinin şirket tarafından feshi:**
 - Denetçi teminatı ilkesi gereğince, **denetçi anonim şirket tarafından görevinden alınamaz**. Bu güvence, denetçinin azledilme korkusu olmadan görevini yapabilmesi için gereklidir.
 - Şirket, haklı sebeplerin varlığı halinde denetçiye karşı görevden alma davası açabilir. Bu dava, genel kurulca seçilen denetçinin ticaret sicilinde yayımlanmasını takip eden üç (3) hafta içinde (hak düşürücü süre) yapılmalıdır.
 - Haklı sebep, denetçinin kişiliğinden veya denetçinin ehliyetini kaybetmesi, geçimsizliği, görevini yerine getirememesi gibi sebeplerden ileri gelebilir.

Limited Ortaklık Yenilikler

- YTK, limited ortaklıkları yeniden düzenleyerek anonim ortaklığa daha çok yaklaştırmıştır. Buna ek olarak limited ortaklıkta payın devri sert ve aşırı hükümlerle sınırlandırılabilir. Bu sebeplerle ileride, **holding şirketlerin hâkim şirketinin bir limited ortaklık olacağı öngörülmektedir.**
- YTK'da limited ortaklıklar:
 - Esas sermayesi pay gruplarına ayrılabilen;
 - Pay gruplarına imtiyaz tanınabilen;
 - İntifa senedi çıkartılabilen;
 - Yönetim ve temsil organı müdür ve müdürler kurulu başkanı bulunan ve yönetim kurulu gibi çalışan;
 - Bağımsız denetimi denetim standartlarına tâbi olan ve
 - İnternet sitesi açma zorunluluğu bulunan bir ortaklık tipidir.
- YTK uyarınca limited ortaklıklar da tek kişi ile kurulabilmektedir.
- Limited ortaklık bir sermaye ortaklığıdır; bu sebeple alacaklılar limited ortaklık ortaklarını takip edemez. Bu kuralın tek istisnası, ortaklar cari hesabının tasfiye süresi geçtikten sonra ortağın tasfiye ermediği bakiye ile sınırlı olmak üzere limited ortaklık alacaklıları ortağı takip edebilir.

Limited Ortaklık Yenilikler

- YTK, *özden yönetim* ilkesini terk etmiştir. Müdür(ler) esas sözleşme veya ortaklar genel kurulu ile atanacaktır.
- YTK'da *Bir ortak, bir esas sermaye payı* ilkesi de terk edilmiştir.
- Limited ortaklıkta da, ortakların limited ortaklığa borçlanmaları, yani ortaklıktan para çekmeleri, limited ortaklığı kasalarıymış gibi kullanmaları yasaklanmıştır.
 - Bu sebeple, ortakların limited ortaklıktan aldıkları borçların yazıldığı ortaklar cari hesabı **üç yıl içinde** nakdi ödeme yapılarak tamamen tasfiye edilecektir.
 - Bu kapsamda, borcun kısmen veya tamamen başkası tarafından üstlenilmesi, kambiyo senedi verilmesi, ödeme planı yapılması veya benzeri yollara başvurusu **geçersizdir**.
 - **Cari hesap üç yıl içinde tasfiye edilmezde, alacaklılar alacakları için tasfiye edilmeyen borç tutarınca alacaklıyı takip edebilir.**

Limited Ortaklık Yenilikler

- Ortakların kuruluşta veya sermaye artırımında taahhüt ettikleri nakdi sermayenin **tamamen ödenmesi** gerekmektedir.
- Finansal yapı için yeni araçlar kabul edilmiştir:
 - **Ek ödemeler:** bilanço zararlarının kapatılmasında, öz sermayeye ihtiyaç duyulan durumlarda limited ortaklığın ihtiyacının karşılanmasında ve ortaklarca limited ortaklığa nakdi desteğin zorunlu olduğu hallerde talep edilebilir.
 - **Yan edim yükümlülükleri:** Şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesine yardımcı olur.
- YTK uyarınca, limited ortaklıkta sermaye payları ispat amacıyla (~makbuz) veya nama yazılı şekilde pay senetlerine bağlanabilecektir. Bu halde senetlere eğer mevcutsa ek ödeme ve yan edim yükümlülükleri; ağırlaştırılmış rekabet yasağı; ön alım, geri alım vs. haklara ilişkin ibarelerin eklenmesi şarttır. Bunları içermeyen senetler geçersiz sayılacaktır.
- Sermaye benzeri öz kaynakların yerini tutan ortak ödünçleri kurumu tanınarak alacaklılara yeni güvenceler sağlanmıştır.
- Limited ortaklıkta, anonim ortaklığın aksine, kayıtlı sermaye yasaklanmıştır.

Limited Ortaklık Yenilikler

- Limited ortaklık esas sözleşmesinde:
 - Anonim ortaklıklarda yasaklanan ön alım, geri alım, birlikte satım gibi haklara esas sözleşmede yer verilmesi **mümkün kılınmıştır**.
 - Payların devri ağır şekil şartına bağlı tutulabilmektedir.
 - Genel kurulun toplantıya çağrılmasında ortaklara özel haklar tanınabilecektir.
 - Genel kuruldaki oylamalarda oylardaki eşitlik halinde bazı ortaklara üstün oy hakkı tanınabilecektir.
 - Ortaklara ek ödeme (bazı şartların gerçekleşmesi halinde esas sermaye pay bedelleri dışında nakit ödemede bulunma zorunluluğu) veya yan edim (aynı edimler) yükümlülüklerinin öngörülebilir.
 - Kanunda veya şirket sözleşmesinde öngörülmüş bulunan yükümlülüklerin hiç veya zamanında yerine getirilmemeleri halinde uygulanabilecek sözleşme cezası öngörülebilir.
 - Ortaklara *ortaklıktan çıkma* hakkının sözleşme ile ayrıntılı bir şekilde tanınabilecektir.
 - Ortak ve müdürlerin *rekabet yasağına* ilişkin düzenlemelere şirket esas sözleşmesinde yer verilebilir.

Limited Ortaklık Kuruluş

- Limited ortaklık kuruluşunda sırasıyla aşağıdaki adımlar izlenecektir:
 - Limited ortaklık sözleşmesinin hazırlanması.
 - Anonim ortaklıktan farklı olarak limited ortaklık esas sözleşmesinde denetçinin atanması şart koşulmuştur.
 - Esas sermayenin taahhüt edilmesi.
 - YTK uyarınca limited ortaklıklarda asgari sermaye 10.000.-TL olarak belirlenmiştir ve kayıtlı sermaye sistemi bulunmamaktadır.
 - Esas sermayenin nakit kısmı tescil başvurusundan önde **tamamen** ödenir. Bu kural sermaye artırımlarında da uygulanır.
 - Aynı sermaye ise tescilden önce güvenceye alınır.
 - Kurucular beyanının hazırlanması.
 - Bakanlıkça istenmesi halinde (*belirsiz*) işlem denetçisi raporu.
 - Ticaret siciline tescil.
- Limited ortaklığın kuruluşu kural olarak denetlenmez. Ancak bakanlığın talebi ile denetlenebilir.

Limited Ortaklık

Payın Devri

- YTK limited ortaklıkta pay devirlerini TTK'da olduğu gibi genel kurulun onayına bağlamışsa da, bu hüküm emredici değildir.
- Genel kurulun onayında **oyçokluğu** aranmakta ve ağırlaştırılmış nisap terk edilmektedir. Buna ek olarak, **kendisine bildirilen pay devrini üç ay içinde reddetmeyen genel kurul bu devre muvafakat etmiş sayılır.**
- Pay devri esas sözleşme ile yasaklanabilir veya ağırlaştırılabilir.
- Devir sözleşmesinde mevcutsa ek ödeme, yan edim yükümlülükleri, ağırlaştırılmış rekabet yasağı, önalım vs. haklar ile sözleşme cezasına ilişkin hükümlere yer verilmesi gereklidir.
- Limited ortaklığa da kendi paylarını %10'una kadar iktisap etme hakkı tanınmıştır.
- YTK, limited ortaklıklarda **çıkma katılma (tag along)** hakkına yer vermektedir. Bu hak sınırlandırılmaz, şarta bağlanamaz ve kaldırılamaz.

Ticaret Ortaklıklarında Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması

- Tüzel kişilik perdesinin kaldırılarak şirket ortaklarını sorumlu kılınması ortakların bir kısım hakları *kötüye kullanmaları* halinde söz konusudur.
- YTK'da tüzel kişilik perdesinin kaldırılmasına imkân verilmektedir. Buna göre;
 - **Pay sahibi veya ortak ile anonim ortaklık veya limited ortaklığın malvarlıklarının ayrılığı ilkesine aykırılıktan doğan davalar** (YTK madde 338(2), 371(6), 408(3), 574(1), 616(3), 629(2). maddeler). Açılacak dava ortağın sorumlu kılınması için açılır.
 - **Görünüşe güvenden kaynaklanan davalar:** tek ortak veya pay sahibinin kendi özel malvarlığı için mi yoksa tek kişilik ortaklığı adına mı hareket ettiğinin belli etmeden işlem yapmasıdır (372(6) ve 629(2). maddeler).
 - **Dürüstlük kuralına aykırı davalar:** Tazminat talebiyle *yapmama* borcuna yönelik bir dava açılacaktır.
 - **Şirketler topluluğunda hâkimiyetin kullanılmasının sebep olduğu davalar.**

Kıymetli Evrak

- YTK, esas itibariyle TTK'nın kıymetli evraka ilişkin hükümlerinde esaslı bir değişikliğe gitmemektedir.
- YTK'da yapılan değişikliklerle kıymetli evraka ilişkin hükümlerin dili sadeleştirilerek, uygulamada yaşanan tereddütlerin giderilmesi hedeflenmektedir.
- Örnek olarak, poliçeyi çeken kişi keşideci olarak değil, düzenleyen olarak ifade edilmektedir. Aynı terim bono ve çek için de kabul edilmektedir.
- TTK'da ad ve soyadı ibarelerinin yer aldığı yerler tüzel kişiler açısından karışıklık yaratmamak adına "ad" şeklinde sadeleştirilmiştir.

Gayrimenkul Kiraları Hakkında Yeni Düzenlemeler

- TBK'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte, 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkındaki Kanun yürürlükten kalkacak ve bu tip kiralamalar TBK'da düzenlenen yeni hükümlere tâbi olacaktır.
- TBK, gayrimenkul kiraları hakkında önemli değişiklikler içermektedir:
 - Konut niteliğine sahip her mekân ve çatılı işyerleri yeni düzenlemeye tâbi olacaktır.
 - Geçici kullanıma özgülenmiş (yazlık; devre mülk) taşınmazlara ilişkin kira sözleşmesi altı ay veya daha kısa süreliğine yapılmış ise bu hükümlere tâbi olmayıp genel hükümlere tâbi olacaktır.
 - TBK'nın konut kirasına ilişkin hükümleri, kira konusu ile birlikte kullanımı kiracıya bırakılmış eşyalara da uygulanacaktır.
 - Kiracıya, kira bedeli ve yan giderler dışında başka bir ödeme yükümlülüğü getirilemez. Özellikle kira bedelinin zamanında ödenmemesi hâlinde ceza koşulu ödeneceğine veya sonraki kira bedellerinin muaccel olacağına ilişkin anlaşmalar geçersizdir.

Gayrimenkul Kiraları Hakkında Yeni Düzenlemeler

- Kiracının paradan başka yükümlülüklerinin (ör., kiralananı özenle kullanma) cezai şarta bağlanabileceği düşünülmektedir.
- Kira sözleşmelerinde kira bedelinin belirlenmesi dışında kiracı aleyhine değişiklik yapılamayacaktır.
- Aynı paralelde, konut ve çatılı işyeri kiralarında sözleşmenin kurulması veya sürdürülmesi kiracının, *yararı olmaksızın* kiralananın kullanımıyla doğrudan ilişkisi olmayan bir borç altına girmesine bağlanmışsa kirayla bağlantılı sözleşme geçersiz sayılmaktadır.
- TBK uyarınca kiracının vereceği güvence (*depozito*) tutarı (para veya kıymetli evrak) üç aylık kira bedeli ile sınırlandırılmıştır. Kiracı, para niteliğindeki güvenceyi ancak banka nezdinde açılacak vadeli bir tasarruf hesabına yatırarak veya kıymetli evrak ise bankaya depo edecektir. Kiracının güvence üzerinde tasarruf edebilmesi kiraya verenin rızasına veya icra takibinin veya mahkeme kararının kesinleşmesi şartlarına bağlanmıştır.

Gayrimenkul Kiraları Hakkında Yeni Düzenlemeler

- Kiraya veren, kira sözleşmesinin sona ermesini izleyen üç ay içinde kiracıya karşı kira sözleşmesiyle ilgili bir dava açtığını veya icra veya iflas yoluyla takibe giriştiğini bankaya yazılı olarak bildirmemişse banka, kiracının istemi üzerine kiracının istemi zerine güvenceyi geri vermekle yükümlü tutulmuştur.
- Kira bedelindeki artış oranı, **bir önceki kira yılında üretici fiyat endeksindeki artış oranını geçmemek koşuluyla** kabul edilmektedir.
- Sözleşmedeki kira bedeli **yabancı para olarak** belirlenmişse, beş yıl geçmedikçe kira bedelinde değişiklik yapılamaz.
- Kira bedelinin belirlenmesine ilişkin dava her zaman açılabilir. Ancak mahkeme kararının yeni kira döneminde etkili olabilmesi için bu davanın yeni kira dönemi başlamadan otuz gün önce açılmış olması gerekmektedir.

Gayrimenkul Kiraları Hakkında Yeni Düzenlemeler

- *Aile konutu* olarak kullanılmak üzere kiralanan taşınmazlarda kiracı, **eşinin açık izni** olmadıkça kira sözleşmesini feshedemez. TBK'nın anılan hükmü Türk Medeni Kanunu'nun 194. maddesi ile paraleldir. Belirli süreli kira sözleşmelerde bu iznin sözleşmenin hitamından 15 gün önce alınması gerekmektedir.
- Aile konutu eşlerden biri tarafından kira ile sağlanmışsa, sözleşmenin tarafı olmayan eş kiraya verene yapacağı bildirimle sözleşmenin tarafı haline gelir ve bildirimde bulunan eş diğeri ile müteselsilen sorumlu olur.
- Konut veya çatılı işyeri kiralarında **kiracı**, belirli süreli **sözleşmelerin süresinin bitiminden en az on beş gün önce yazılı bildirimde bulunmadıkça**, sözleşme aynı koşullarla bir yıl için uzatılmış sayılır. Kiraya veren sözleşme süresinin birimine dayanarak sözleşmeyi sona erdiremez. Ancak **on yıllık uzama süresi sonunda** kiraya veren bu süreyi izleyen her uzama yılının bitiminden **en az üç ay önce bildirimde bulunmak koşuluyla** herhangi bir sebep göstermeksizin sözleşmeye son verebilir.

Gayrimenkul Kiraları Hakkında Yeni Düzenlemeler

- **Belirsiz süreli** kira sözleşmelerinde, **kiracı her zaman**, kiraya veren ise kiranın başlangıcından **on yıl geçtikten sonra** genel hükümlere göre *yazılı* fesih bildiriyle sözleşmeyi sona erdirebilirler.
- Tahliye sebepleri:
 - **Kiraya veren**: konut gereksinimi; yeniden inşa ve imar sebepleriyle belirli süreli sözleşmelerde sürenin sonunda, belirsiz süreli sözleşmelerde kiraya ilişkin genel hükümlere göre fesih dönemine ve fesih bildiri için öngörülen sürele uyularak belirlenecek tarihten başlayarak bir ay içinde tahliye davası açabilir.
 - **Yeni malik**: Konut ve işyeri gereksinimi sebebiyle edinme tarihinden itibaren bir ay içinde durumu kiracıya yazılı olarak bildirerek altı ay sonra veya sözleşme süresinin hitamında bir ay içinde açacağı davayla talep edebilir.
 - **Kiracının yazılı tahliye taahhüdü, kiraya verenin iki haklı ihtarını veya kiracının veya birlikte yaşadığı eşinin aynı ilçede oturmaya elverişli konutunun varlığı** da diğer tahliye sebepleri arasında yer almaktadır.